

Bilješka

- Golamhossein Ebrahimi Dinani

Dr. Golamhossein Ebrahimi Dinani jedan je od najistaknutijih savremenih iranskih filozofa. Rođen je 1934. u zaseoku Dorče, selo Dinan, koje danas ulazi u sastav grada Isfahana. Nakon osnovnog obrazovanja u rodnom selu školovanje je nastavio u Isfahanu. Stekavši elementarna znanja iz filozofije, 1954. dolazi u vjerski centar Qom, u kojem pred istaknutim vjerskim autoritetima stječe obrazovanje u oblasti fikha i principa vjere, ali i pohađa predavanja iz filozofije kod velikog učenjaka allame Tabatabaija. Bio je sudionikom filozofskih rasprava koje su vodili Henry Corbin i allame Tabatabaji. Bio je jedan od najdarovitijih učenika allame Tabatabaija. Godine 1966. nakon smrti ajetollaha Borudžerdija seli se u Teheran i na Teheranskom univerzitetu upisuje postdiplomski studij. Nakon uspješno okončanog studija zapošljava se u Ministarstvu za obrazovanje i odgoj. Istovremeno nastavlja doktorski studij iz oblasti filozofije koji je okončao 1973. Oženio se 1974. i preselio u Mešhed, gdje na Univerzitetu Firdusi dobija mjesto profesora filozofije. Godine 1983. ponovo dolazi u Teheran, gdje postaje član Znanstvenog vijeća Teheranskog univerziteta na kojem je i danas uposlen.

Dr. Dinani svojom najvećom čašću smatra to što je imao priliku biti učenicom allame Tabatabaija: "Da nisam upoznao allamu Tabatabaija, zapanjenost koja je tinjala u meni odvukla bi me u 'ambis nepostojanja'", ističe uvaženi profesor. Za dr. Dinanija filozofija pruža odgovore na najbitnija i temeljna propitivanja čovjekova o smislu egzistencije i života. On smatra da je razlika između filozofa i običnog čovjeka u tome što filozof osim svakodnevnih stvari motri na cjelinu života i promišlja o tome. Zbog samo njemu svojstvenog razumijevanja filozofskog nauka imama Homeinija (r. a.), allame Tabatabaija, Mirze Abul-Hasana Refi'ia

Kazvinija, kritičkog uma i slobodne misli, prijemčivog i jednostavno izražaja prožetog oštroumnošću i pronicljivošću, dr. Dinani postao je veoma priznat i omiljen među ljubiteljima filozofije.

Dr. Dinani smatra da je um mjerilo procjene i percipiranja svake stvari, čak i čovjekova percipiranja Boga. Dinani bi se mogao smatrati filozofom racionalistom koji vjeruje u filozofiju prosvjetljenja. On je filozof-teolog koji posjeduje uzvišenu mudrost i koji izvanredno poznaje sve aspekte gnoze. Jedna od knjiga dr. Dinanija nosi naslov *Daftare 'aql va āyat-e 'ešq* i u njoj se tretira pozicija uma u teozofiji i filozofiji. U ovom djelu dr. Dinani, također, staje u odbranu uma oponirajući aš'arijskom stajalištu, kritički razmatra istočnu i zapadnu filozofsko-gnostičku misao, te na koncu iznosi vlastito stajalište u kojem ljubav smatra procesom dubokog umskog percipiranja i zahtjevom koji je plod duboke spoznaje. Između uma i ljubavi ne postoji proturječnost, smatra dr. Dinani, i niti jedno ne pobija ono drugo, već je do zbiljske ljubavi moguće doći stazom uma. Stoga je i dobio nadimak "vojnika uma".

Jedna od osobenosti dr. Dinanija jeste i u tome što je sva svoja djela napisao na perzijskom jeziku. O tome kaže: "Pošto je veoma mali broj filozofskih djela koja su napisana na perzijskom jeziku jer su filozofi uglavnom pisali na arapskom, postalo je nužno da se ova praksa uvede i u perzijski jezik. Svoja djela pišem na perzijskom jeziku, štaviše, obavezao sam se da pišem na perzijskom. Nikada nisam došao u iskušenje da pišem na arapskom jer znam da i perzijski jezik ima brojne izražajne mogućnosti."

Dr. Dinani iza sebe ima iznimno bogatu znanstveno-spisateljsku karijeru. Njegova djela osvajala su mnoge nagrade na sajmovima knjiga. Godine 2001. dodijeljena mu je počasna titula "najizvrsnijeg filozofa".

Dr. Dinani, iako je penzionisan 2008., i dalje drži predavanja na nizu univerziteta, među kojima su:

Univerzitet "Tarbiyat-e moderres", Univerzitet "Emām Sādeq", Univerzitet "Āzād-e eslāmī Tehrān".

Stalni je član Akademije za teozofiju i filozofiju Irana; član je Visokog znanstvenog vijeća fondacije "Encyclopedia Islamica"; direktor je Odjela za islamsku filozofiju Instituta za teozofiju i filozofiju Irana.

Dr. Dinani napisao je više od stotinu znanstvenih radova. Autor je preko dvadeset knjiga od kojih su najvažnije:

1. *Qavā'ed-e kollī falsafī dar falsafe-ye eslāmī*, ćap va našr Anġoman-e

- hekmat va falsafe, Tehrān, 1357. (dva toma);
2. *Daftare 'aql va āyat-e 'ešq*, Enetešārāt-e tarh-e nou, 1380. (tri toma);
  3. *Māğarā-ye fekr-e falsafī dar ġahān-e eslām*, Enetešārāt-e tarh-e nou, 1376. (tri toma);
  4. *Šo'ā'-e andīše va šohūd dar falsafe-ye Sohravardī*, Enetešārāt-e hekmat, 1364;
  5. *Mantaq va ma'refat dar nazar-e Ġazālī*, Enetešārāt-e Amīr Kabīr, 1370;
  6. *Esmā va sefāt-e Haqq*, Enetešārāt-e ahl-e qalam, 1375;
  7. *Niyāyeš-e filsūf*, Dānešgāh-e Razavī Āstān-e Qods, Mašhad, 1377;
  8. *Deraxšeš-e Ebn Rošd dar hekmat-e mešā*, našr-e Tarh-e nou, 1384;
  9. *Soxan-e Ebn Sīnā va beyān-e bahamniyāz*, Moa'ssese pežūhešī hekmat va falsafe Īrān, 1392;
  10. *Me'māy-e zamān va hodūs-e ġahān*, Moa'ssese pežūhešī hekmat va falsafe Īrān, 1393.